

ELEKTRONİK ORTAMDA DÜZENLENEN GERÇEĞE AYKIRI İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİNİN CEZA HUKUKU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Büşra Hazel ATEŞ SARIDAĞ*

ORCID: 0000-0002-0232-4629

ÖZET

Sosyal güvenlik mevzuatı gereği işverenlerin, sigortalı sayılan çalışanları hakkında işe giriş bildirgesi düzenleyerek Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmesi gerekmektedir. Bu bildirim mevzuatta belirtilen usulde yapılmak zorunda olup, Kurumun 2009-92 sayılı Genelgesine göre özel nitelikteki işyerlerinde 1.10.2009, resmi nitelikteki işyerlerinde 15.10.2009 ve sonraki tarihlerde bildirimlerin e-sigorta yoluyla ve e-bildirge şifresiyle yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Gerçeğe aykırı bildirimlerin yazılı olarak yapılması durumunda belge sayıldığı ve belgede sahtecilik hükümlerinin uygulanması gerektiği kabul edilmekte iken elektronik ortamda yapılan bildirim hangi ceza normunu ihlal edeceğinin belirlenmesi ihtiyacı doğmuştur.

Çalışmanın içeriği, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereği işveren statüsündeki kişilerin, Kanuna göre sigortalı sayılan çalışanlar hakkında düzenledikleri işe giriş bildirimlerinin gerçeğe aykırı düzenlenmesi halinde Türk Ceza Kanunu kapsamında oluşabilecek suçların tespitine ilişkindir. Dolayısıyla kapsamı itibarıyla cevaplandırılması gereken sorular; işveren tarafından düzenlenen “işe giriş bildirgesi”nin hukuki niteliğinin ne olduğu, e-sigorta sisteminin uygulamaya geçmesiyle birlikte elektronik ortamda bildirimde bulunmanın işe giriş bildirgesinin niteliğini değiştirip değiştirmeyeceği ve bu konuda Türk ceza hukuku doktrini ile Yargıtay uygulamalarının hangi yönde olduğudur.

Anahtar Kelimeler:

Sosyal güvenlik kurumu, işe giriş bildirgesi, e-sigorta, belgede sahtecilik.

-
- Amasya Cumhuriyet Savcısı

GİRİŞ

Sosyal sigorta ilişkisi, sigortalı, sigorta kurumu, işveren ve bazı edimler dolayısıyla sigortalının aile bireylerinin de dahil olduğu bir kamu hukuku borç ilişkisidir¹. Bu ilişkide, tarafların hakları ve birbirlerine karşı yükümlülükleri vardır. İşveren bakımından temel yükümlülüklerden biri, çalışanları hakkında kural olarak işe başlamadan önce işe alındığına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirimde bulunmaktır. Sigorta bildiriminde bulunulan çalışanlar, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu(SSGSSK)'nun 4. maddesine göre üç farklı sınıfa ayrılmıştır. Kanun'un 4. maddesi birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında hizmet akdine tabi çalışanlar, (b) bendi kapsamında kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ve (c) bendi kapsamında kamu idarelerinde çalışanlar şeklinde düzenlenmiştir². İşe giriş bildiriminde bulunma süreleri ve istisnaları yine Kanun ve Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği³'nde belirtilmiştir. Sigortalı sayılarak sosyal sigorta haklarından yararlanmada ise önemli olan işe giriş bildirgesinin Kuruma verilmesi ya da gönderilmesi değil, fiilen çalışma olgusudur⁴.

¹ **Tuncay**, Can / **Ekmekçi** Ömer: Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, 20. bası (bs.), İstanbul, Beta Basım Yayım, 2019, s. 151.

² **Göktaş**, Murat: Sosyal Güvenlik Hukukunda Müeyyidesi Ağır Bir İşveren Yükümlülüğü: İşe Giriş ve İşten Ayrılış Bildirgesi, Mali Çözüm Dergisi, S. 98, Y. 2010, s. 206.

³ Resmi Gazete, Tarih: 12.05.2010, Sayı: 27579, (çevrimiçi) <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/05/20100512-3.htm>, (Erişim Tarihi: 01.01.2020)

⁴ Sosyal Güvenlik Kurumunun sigortalılara sağladığı yardımlardan yararlanmak amacıyla sahte-hayali sigortalılık ortaya koymak için gerçeğe aykırı işe giriş bildirgesi düzenlenmekle birlikte "hayali tespit davası" açıldığı da görülmektedir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararlarına göre ise işe giriş bildirgesi tek başına çalışmayı ortaya koymayıp, sigortalının çalışma gün ve sayısını, kazanç durumunu çalışma tarihleri ile ortaya koyan bilgi ve belgelerin mevcudiyeti gerekmektedir. Bazı durumlarda ise sadece kağıt üzerinde işveren olarak görünen bir kişinin bildirimi ile "bordro şirketi olarak hizmet veren bir şirketin" çalışanı olarak sigortalı hale geldiği de görülmektedir; **Güzel** Ali / **Okur** Ali Rıza / **Caniklioğlu**

Sosyal sigorta sistemlerinin amacı, sosyal koruma sağlanarak dayanışma ve sosyal denkleştirme ilkeleri çerçevesinde, insan onuruna layık bir yaşam düzeyi sağlamak amacıyla sosyal edimin (yardımın) sağlanmasıdır⁵. Kamu hukuku özelliği taşıyan amacı nedeniyle, sosyal sigorta ilişkisi sigortalının çalışmaya başlamasıyla zorunlu olarak kurulur. Sigortalılık hali kişi iradesinden bağımsız, getirdiği hak ve yükümlülükler ise vazgeçilemez ve devredilemez olup Kanun'da belirtilen koşulları sağlayanlar için bir hak ve aynı zamanda yükümlülüktür⁶. Ancak Kurumun sigortalılığın kanundan kaynaklanan sonuçlarını yerine getirmesi veya denetleyebilmesi, öncelikle çalışanın varlığından haberdar olması ile mümkündür. Kişinin bu sisteme dahil olması ise işe giriş bildirgesi ile başlamaktadır.

5510 sayılı SSGSSK'nın 8. maddesi son cümlesinde sigortalı işe giriş bildirgesinin şekli ve içeriği, bildirgenin verilme yöntemleri ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. 12.05.2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği işe giriş bildirimlerinin nasıl yapılacağını düzenlemiştir. Yönetmeliğin "sigortalılığın başlangıcı ve bildirim yükümlülüğü" başlıklı 11. maddesi ile yapılacak bildirimlerin, e-sigorta yoluyla yapılma zorunluluğu getirilmiştir. E-sigorta; işveren, alt işveren, sigortalı, genel sağlık sigortalısı, hak sahibi ve diğer ilgili kişi ve kuruluşlarca Yönetmelikte belirtilen belgelerde yer alan bilgileri internet, elektronik ve benzeri ortamda Kurumun veri tabanına aktarılmasını ve bu şekilde aktarılan bilgiler ve talepler ile Kurumca yürütülen sosyal sigorta işlemleri sonuçlarından uygun görülenlerin işveren, sigortalı, hak sahibi ve diğer ilgili kişi ve kuruluşlara verilmesini sağlayan elektronik portal olarak tanımlanmaktadır.

Nurşen: Sosyal Güvenlik Hukuku, 18. bs., İstanbul, Beta Yayıncılık, 2020, s. 87-89.

⁵ **Tuncay, Ekmekçi**, s. 149.

⁶ **Güzel** vd., s. 148-149.

Sigortalıların işe giriş bildirgesinin e-sigorta yoluyla yapılabilmesi için işveren ile Sosyal Güvenlik Kurumu arasında e-sigorta sözleşmesi düzenlenir ve Kurum tarafından sistem ve işyeri şifresi tahsis edilir. E-devlet şifresine sahip kişinin Kurum'un elektronik güvenli hesabına, T.C kimlik numarası ve e-devlet şifresi veya sistem şifresi ve işyeri şifresi ile giriş yaparak bildirimde bulunması mümkündür. Elektronik imza ile giriş yapılabilmekle birlikte bu, giriş yöntemlerinden sadece bir tanesidir. Elektronik imza; bir bilginin üçüncü tarafların erişimine kapalı ortamda, bütünlüğü bozulmadan (bilgiyi ileten tarafın oluşturduğu orijinal haliyle) ve tarafların kimlikleri doğrulanarak iletildiğini elektronik veya benzeri araçlar ile garanti eden harf, karakter veya sembollerden oluşmaktadır.

İşverenler, sunulan seçenekler doğrultusunda sisteme girerek, e-sigorta yoluyla SSGSSK'da belirtilen bildirimleri yapmak zorundadır. Bu zorunlu bildirimlerden biri de işverenin, çalışanları hakkında işe giriş bildiriminde bulunmasıdır. Bazı durumlarda kişiler daha az prim ödemek, yararlanamayacağı sigorta prim teşvik, destek veya indirimlerinden yararlanmak veya daha fazla yararlanmak, özel nitelikteki inşaat işleri ve ihale konusu işlerde asgari işçilik tutarını tamamlamak, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık, genel sağlık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından haksız menfaat sağlamak gibi amaçlarla işyerinde fiilen çalışmaksızın işe giriş bildirimini gerçeğe aykırı düzenlenmesine neden olmaktadır⁷. Bu yöntemle haksız kazanç sağlayanların sayısı ise azımsanmayacak ölçüdedir⁸. Kamunun zararına yol açan bu eylemin ceza hukukundaki karşılığının tespiti, kamu düzeninin sağlanması ve eyleme karşılık gelen cezanın caydırıcılığı açısından önem arz edecektir.

7 **Nacaroğlu** Ahmet: “Tüm Yönleriyle Sahte Sigortalılık”, (çevrimiçi) <https://www.ozdogrular.com.tr/v1/fla-haberler-gizli-245/20134-> (Erişim Tarihi: 01.01.2020).

8 **Karakaş**, İsa, “SGK, 18 bin 882 Sahte Sigortalıyı Yakaladı”, (çevrimiçi) [https://www.itohaber.com/koseyazisi/210135/sgk_18_bin_882_sahte_s](https://www.itohaber.com/koseyazisi/210135/sgk_18_bin_882_sahte_sigortalıyı_yakaladi.html) [igortalıyı_yakaladi.html](https://www.itohaber.com/koseyazisi/210135/sgk_18_bin_882_sahte_sigortalıyı_yakaladi.html) (Erişim Tarihi: 01.01.2020).

Bu çalışma ile amaçlanan, belirtilen usullerle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereği işveren statüsündeki kişilerin, Kanuna göre sigortalı sayılan çalışanlar hakkında düzenledikleri işe giriş bildirimlerinin gerçeğe aykırı düzenlenmesi halinde Türk Ceza Kanunu kapsamında oluşabilecek suçların tespit edilmesidir. Bu bağlamda; (1) işveren tarafından düzenlenen "işe giriş bildirgesi" nin hukuki niteliğinin ne olduğu, (2) e-sigorta sisteminin uygulamaya geçmesiyle birlikte elektronik ortamda bildirimde bulunmanın işe giriş bildirgesinin niteliğini değiştirip değiştirmeyeceği ve son olarak (3) bu konuda Türk ceza hukuku doktrini ile Yargıtay uygulamalarının hangi yönde olduğu incelenecektir.

1. İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ

İşe giriş bildirgesi işveren tarafından fiziki bir evrak ile SGK'ya gönderilerek yapılmakta iken 12.05.2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği ile e-sigorta sistemine geçilmiş ve bildirim zorunlu olarak elektronik ortamda yapılmaya başlanmıştır. Bu nedenle bildirim hukuki niteliğinin tespiti için öncelikle belge ve elektronik veri kavramları belirlenmelidir.

Türk Dil Kurumu tarafından belgenin, "bir gerçeğe tanıklık eden yazı, fotoğraf, resim, film vb., vesika, doküman" olduğu belirtilmiştir⁹. Belge, hukuk düzeni içerisinde genel olarak ispat kavramı ile ilişkilendirilerek tanımlanmıştır¹⁰. Diğer ispat vasıtalarından farklı olarak, belgenin önceden kanun, örf yahut tarafların rızasıyla tanınmış ve kabul edilmiş olması gerekmektedir. Ayrıca belgenin ispat ettiği olguların çeşitliliğine rağmen, belgenin oluşturmalarında işaretler ve sembollerden ziyade etki ve fonksiyonu

⁹ **Türk Dil Kurumu:** Büyük Türkçe Sözlük, (Çevrimiçi) <https://sozluk.gov.tr/?kelime=BELGE> (Erişim Tarihi: 01.01.2020).

¹⁰ **Erman,** Sahir, Sahtekarlık Cürümleri, 3. bs., İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, 1970, s. 285.

herkes için sabit olan yazının kullanılmasının gerektiği belirtilmiştir¹¹. Yazının da belirli bir vasıta ile tespit edilmiş olması ve anlaşılabilir olması gerekir. Belgenin, taşınabilen bir şey üzerine yazılmış olması, kim tarafından düzenlendiğinin belirlenebilir olması ve son olarak esas açısından anlaşılabilir içeriğinin hukuki değeri olan bir vakayı ispat edebilmesi gerekir¹². 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu 204. maddesinin gerekçesinde, belgeden bahsedilebilmesi için yazılı kağıt niteliğinde olması gerektiği belirtilse de yine aynı gerekçenin ikinci cümlesinde araç plakası örnek gösterilerek bazı durumlarda belgenin varlığının kabulü için yazının kağıt üzerinde bulunmasının aranmayacağı belirtilmiştir¹³. Konumuz açısından önemli olan nokta taşınabilir olmanın yani yazının bulunduğu vasıta unsurunun kapsamının ne olduğudur. Taşınabilirlik şartının sebebi olarak, harici vasıtaların delil olarak kullanılması keşif ile mümkün olacaksa, dolaylı delil olup korunması açısından bir üstünlük tanınmasının gerekmeyeceği gösterilmektedir¹⁴. Dolayısıyla, delil değerinin üstünlüğü kriter olarak belirlenmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu kapsamında belgede sahtecilik suç tiplerinde, normdaki cezanın ağırlığının belgelerin ispat gücüne göre tayin edildiği belirtilmektedir¹⁵. Hukuki değerinin korunduğu bu normlar

¹¹ **Erman**, s. 287-288; **Özen**, Mustafa: Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 837; **Erdem**, Mustafa Ruhan, **Tezcan**, Durmuş, **Önok**, Rifat Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 19. Bs., Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, 1041.

¹² **Erman**, s. 288-299; **Artuk**, M. Emin, **Gökçen** Ahmet, **Alşahin**, M. Emin / **Çakır**, Kerim: Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. bs. Ankara, Adalet Yayınevi, 2021, s.757.

¹³ **Gökçen**, Ahmet: Belgede Sahtecilik Suçları, 5. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2018, s. 49; **Yaşar**, Osman, **Gökçen**, Hasan Tahsin, **Artuç**, Mustafa: Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 5. Cilt, 2. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2014, s. 6189.

¹⁴ Doğrudan ulaşılamayacak ispat içeriğinde yapılacak sahteliğin de ancak dolandırıcılık suçuna vücut verebileceği belirtilmiştir; **Erman**, s. 292.

¹⁵ **Erbaş**, Rahime: “Kamu Görevlisi Olmayan Sağlık Mesleği Mensuplarının Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu (TCK md. 210/2)”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 71, Sayı: 1, Yıl 2013, s.333.

içerisinde de belge, özel belgeler ve resmi belgeler olarak sınıflandırılmaktadır. Kamu görevlisi tarafından, görevi gereği ve kanunda görülen usule uygun olarak düzenlenmesi halinde resmi belge olarak adlandırılmaktadır¹⁶. Resmi belge hükmünde olduğu kabul edilen, TCK 210. maddesinde sayılan belgeler de bu kapsamda korunur. Resmi belge dışında kalan tüm belgeler ise özel belgedir.

Elektronik veri kavramı ise, TCK 243. maddesinin gerekçesinde “sistem içindeki bütün soyut unsurlar, fıkrada geçen veri teriminin kapsamındadır” şeklinde ifade edilmiştir. TCK’da genel bir açıklama yapılmış olmakla birlikte elektronik veri, bilişim sistemleri arasında iletebilen, yine sistem içerisinde bilgilerin depolanabilmesini, sonuç üretebilmesini, istenildiğinde bilgilere tekrar erişilebilmesini sağlayan bir araçtır¹⁷. Veri kavramı 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu¹⁸ 3/a maddesinde “elektronik, optik veya benzeri yollarla üretilen, taşınan veya saklanan kayıtlar”, 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun’un¹⁹ 2/k maddesinde, “bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değer” olarak tanımlanmıştır. Burada tartışmalı olan husus elektronik veri ortamında işe giriş bildiriminin yapılması halinde bildirim belge olarak sayılıp sayılamayacağıdır. Karşılaştırmalı hukuk kapsamında, İsviçre Ceza Kanunu’nun 110/4. maddesinde “belge, hukuksal açıdan önemli olan unsurları ispat etmek için belirlenmiş olan işaret veya bunun için belirlenmiş ve buna elverişli

¹⁶ Zorunlu şekil unsurlarını taşıması gerektiğinin de resmi belge unsuru olduğu yönünde bkz.; **Özbek**, Veli Özer / **Doğan**, Koray / **Bacaksız**, Pınar: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15. bs., Ankara, Seçkin Yayınları, 2020, s. 834; **Artuk vd.**, s. 764.

¹⁷ **Dülger**, Murat Volkan: Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, 7. bs., Ankara, Seçkin Yayınları, 2018, s. 78-79.

¹⁸ Resmi Gazete, Tarih: 23.01.2004, Sayı: 25355, (çevrimiçi) <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/01/20040123.htm#1>, (Erişim Tarihi: 01.01.2020).

¹⁹ Resmi Gazete, Tarih: 23.05.2007 Sayı: 26530 (çevrimiçi), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/05/20070523-1.htm> (Erişim Tarihi: 01.01.2020).

olan yazılardır. Aynı amaca hizmet eden bilgisayar veya bant kayıtları yazılı biçime eşit tutulur"²⁰ denilerek belge kavramı tanımlanmış ve bilgisayar kayıtları da belge kapsamında değerlendirilmiştir. Alman Ceza Kanunu'nda ise belgede sahtecilik suçunu düzenleyen 267-282. maddeleri arasında, 268. madde ile teknik kayıtlarda sahtecilik olarak ayrı bir suç ihdası söz konusudur²¹. Uluslararası hukukta Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi'nin 7. maddesinde elektronik veriler üzerinde sahtecilik fiili düzenlenmiş olup Sözleşmenin açıklayıcı raporuna göre korunan değere eş fiziki belgelerde sahteciliğe paralel bir suç ihdas etmenin amaç olduğu belirtilmektedir²².

²⁰ Swiss Criminal Code, SR 311, Book One: General Provisions, Part Three: Terms and Definitions Art. 110/4, (çevrimiçi), <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19370083/202002010000/311.o.pdf> (Erişim Tarihi: 01.01.2020)".

²¹ Das Bundesamt für Justiz, Strafgesetzbuch (StGB), § 268 Fälschung technischer Aufzeichnungen, (çevrimiçi), https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_268.html (Erişim Tarihi: 30.03.2020).

²² **Gözel**, Arif: Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Belge ve Elektronik Belge", S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, Y. 2015, s. 187; Türkiye'nin de taraf olduğu ve Sözleşme'ye taraf olan devletlere siber suçlara ilişkin düzenleme yapma yükümlülüğü getiren Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi'nin açıklayıcı raporunda "*Bu maddenin amacı, fiziki belgelerle ilgili sahteciliğe paralel bir suç tesis etmektir. Ceza hukukundaki, bir belgedeki ifadelerin ya da beyanların görsel olarak okunabilirliğini şart koşan ve elektronik olarak saklanan verilere uygulanmayan geleneksel sahtecilikle ilgili boşlukların doldurulması amaçlanmaktadır. Bu hüküm, yasal geçerliliği olan kamusal ve özel belgenin eşdeğeri olan verileri ele almaktadır. Doğru ve yanlış verilerin izinsiz olarak "ilave edilmesi", sahte bir belgenin üretilmesine karşılık düşmektedir. Daha sonraki değişiklikler (farklı hale getirme, farklı biçimlerini üretme, kısmi değişiklik), silme (verilerin veri ortamından çıkarılması,) ve erişilemez kılma (verilerin gizli tutulması, saklanması) genel olarak hakiki bir belgenin tahrifine eş gelmektedir*" denilmektedir. (**Arslan**, Çetin / **Baştürk**, İhsan: Belgede Sahtecilik Suçunun Konusu Olarak Elektronik Ortamdaki Veriler, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı, C. 8, S. 2, Y. 2013, s. 207).

Doktrinde, TCK'da belgenin tanımının bilinçli olarak²³ yapılmamış olduğunu, elektronik verilerin belgenin unsurları olan; yazılı olmak, düzenleyeni belirlenebilir olmak, hukuki anlamda bir içeriğe sahip olmak ve taşınabilir olmak özelliklerine sahip olduğunu belirten bir görüş mevcuttur²⁴. Bu görüşü destekleyen kanun düzenlemelerine örnek olarak da Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 199. maddesinde yer alan belge tanımında elektronik verilerin de belge sayılması, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 38/A. maddesinde elektronik imza ile oluşturulan verilerin fiziki olarak düzenlenmesi gerekmeyen belgeler olarak anılması gösterilebilir. Yine Bilgi Edinme Kanunu'nun 3. maddesinde, belgenin "kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış, dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını" kapsadığı belirtilmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte birçok resmi muamele²⁵ elektronik ortamda yapılmaya başlanmıştır. Sistemlerde elektronik ortama geçilmeden önce resmi belge sayılan yazıların, elektronik ortamda yazılmasında da korunan işlem güvenilirliği ve ispat gücünün aynı kalmasının kamu düzeninin ihdası için gerekli

---

²³ "Türk Ceza Kanunu'nun TBMM Adalet Komisyonu'nda görüşülmesi sırasında belge kavramının tanımlanması tartışması yapılmıştır. Yargıtay ilgili ceza dairesi üyesi Keskin Kaylan, belgenin tanımlanmasının uygulamaya bir süre sonra dar gelebileceğini vurgulamış ve bu tanımlı uygulamanın yapmasının uygulamayı rahatlatacağını ve doğruya varmada kolaylık sağlayacağını belirtmiştir."; **Gözel**, s. 146.

²⁴ **Taşdemir** Kubilay: Belgelerde Sahtecilik Suçları, Ankara, ÜtopyaGrafik, 2013, s. 296; Yine bu doğrultuda belirtilen bir görüşe göre ise, madde gerekçesinden ziyade elektronik ortamda işlem gören belgenin, yazılı belge gibi sonuç doğurması halinde, bu belgeler üzerinde sahtecilik suçunun işlenebileceği belirtilmektedir; **Özen**, s. 838; **Akın**, Gülfer: Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Elektronik/Dijital Belge, Bilişim Hukuku Dergisi, C. 3, S. 1, Y. 2021, s. 101.

²⁵ İcra İflas Kanunu'nun (İTK), 8/A. maddesi, Aile Hekimleri Kanunu'nun (AHK), 5.maddenin 3.fıkrası, Vergi Usul Kanunu (VUK) ve Noterlik Kanunu kapsamında da benzer düzenlemeler oluşturulmuştur.

olduğu vurgulanmalıdır²⁶. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 2016/1065 E., 2017/27 K. ve 24.01.2017 tarihli kararında "Uyuşmazlığın isabetli bir şekilde çözümlenebilmesi için elektronik imzasız olarak e-posta yoluyla gönderilen ödeme listelerinin, resmi belgede sahtecilik suçunun konusunu oluşturan "belge" niteliğinde kabul edilip edilemeyeceğinin belirlenmesi gerekmektedir. Elektronik belge, elektronik ortamda sayısal olarak kodlanmış bulunan elektronik verileri ifade etmektedir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 199. maddesinde de uyuşmazlık konusu vakıaları ispata elverişli elektronik ortamdaki verilerin belge olduğu belirtilmiştir. Elektronik imza ise, fiziki ortamda bulunmayan dolayısıyla el yazısı ile imza atmanın fiilen imkânsız olduğu durumlarda, sanal (elektronik) ortamda bulunan belgenin doğruluğunu, bütünlüğünü koruyan ve beyan sahibinin bu belgenin içeriğini kabul edip onayladığını belirtmesine, diğer bir ifade ile imzalamasına imkân tanıyan bir teknik terim olup el yazısı ile imzanın elektronik ortamdaki karşılığıdır. Bu anlamda **elektronik imza, ıslak imzanın istisnası olmayıp alternatifidir**. E-imza sahibinin imza doğrulama verisinin ve kimlik bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kayıt yani elektronik sertifikanın da yer almasıyla e-belge hukuken sonuç doğurmaya elverişli belge niteliğini kazanacaktır" denilerek elektronik verilerin belge olarak kabul edildiği bir hal ortaya konulmuştur²⁷.

Güvenli elektronik imza ile oluşturulan belgenin, elle imzalanmış belgelerle aynı hukuki sonucu doğuracağı ağırlıklı olarak kabul edilmektedir²⁸. Farklı olarak, elektronik imza ile oluşturulan (kişiyeye özel anahtar ile giriş sayesinde belge oluşturulabilmesi ve imza sahibinin net olarak belirlenebilmesine rağmen) elektronik verilerin belge sayılamayacağı, suç ve cezaların kanuniliği ilkesi gereği sahteciliği halinde "işlenemez suç" olacağı; kıyas ve genişletici yorum yasağı nedeniyle belgede sahtecilik suçu kapsamında

²⁶ Arslan, Baştürk, s. 206; Artuk vd., s. 753, dn. 33.

²⁷ Taşdemir, s. 294-295.

²⁸ Yüksektepe, Mert Asker: Bölge Adliye Mahkemeleri Ceza Daireleri ve Yargıtay İlamları ile Belgede Sahtecilik, İstanbul, Aristo Yayınevi, 2018, s. 40.

değerlendirilemeyeceği yönünde bir görüş de mevcuttur²⁹. Cihazlara kaydedilen teknik beyanların, kağıda dökülüp cisimleştirilmemeleri halinde, belge unsurlarından yazılı ve bizatihi anlaşılabilir bir irade beyanını ihtiva etmediği için belge sayılamayacağı, verilerin ekranda görülebilmesinin bir cisimleştirme oluşturamayacağı savunulmaktadır³⁰. Elektronik imza yoluyla oluşturulan belgelerde ise, elektronik imzanın 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu 5. maddesi gereği elle atılan imzanın yerini tutması söz konusu olsa da her durumda belge sayılamayacağı ve somut olayın durumuna göre suç vasfı tayin edilmesi gerektiği belirtilmektedir³¹. Örneğin, elektronik imza ile oluşturulan belge, sisteme usulsüz olarak girilmesi ile oluşturulmuş ise artık belge üzerinde yapılmış bir sahtecilik değil bilişim sistemlerine yönelik hukuka aykırı bir eylem gerçekleştirilmiş olur³².

Belgenin hukuk düzeni içerisindeki temeli incelendiğinde, diğer kaynaklardan farklı tutulmasının sebebi olarak toplumda hukuki işlem açısından ortak bir ispat vasıtası ve delil niteliği olması noktası üzerinde durulmuştur³³. Belgenin delil niteliği olarak doğrudanlığı, hükme esas alınmasındaki güvenilirliği üstün

---

²⁹ **Taneri**, Gökhan: Uygulamadan Örnek Hükümlerle Sahtecilik Suçları, Savaş Yayınevi, Ankara 2017, s. 162; Kıyas ve genişletici yorum yasağının söz konusu olmayacağı yönündeki karşı görüşe ilişkin bkz.: **Akın**, s. 129-130.

³⁰ **Gökçen**, s. 52; **Koca**, Mahmut / **Üzülmez**, İlhan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2020, s. 763-766; **Taner**, Fahri Gökçen: Özel Belgelerde Sahtecilik Suçları Bağlamında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanakları (Kağıt ve Elektronik) ve Ortaya Çıkan Sorunlar, CHD, S. 35, Y. 2017, s. 124.

³¹ **Gökçen**, s. 72.

³² Y. CGK., 2007/11-44 E., 2007/200 K., 09.10.2007 T (**Gökçen**, s. 72, dn. 89).

³³ **Özbek**, Veli Özer: Elektronik Ortamda Saklı Bulunan Verilerin Ceza Muhakemesinde Delil Niteliği ve Değerlendirilmesi, İÜHFM, C. 59, S. 1-2, Y. 2001, s. 182; **Soyaslan**, Doğan: Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2016, s.489.; **Erman**, s.288; **Özbek vd.**, s. 831; **Yüksektepe**, s. 23.

tutulmuştur. Elektronik veriler açısından ise hakim verileri delil olarak kullanabilmek için teknik inceleme ve analiz yöntemlerine ihtiyaç duymaktadır³⁴. Elde edilmesi ve muhakemeye temas edebilmesi için gerekli koşullarından dolayı klasik delillerden farklı olması sebebiyle elektronik verilerin dolaylı delil sayılabileceği belirtilmiştir³⁵. Belgenin korunmasına ilişkin düzenlemelerin özünde de, resmi belgenin ispat gücünün özel belgeye göre daha kuvvetli olduğu, Kanun'un bu nedenle resmi belgede yapılan eylemi daha fazla ceza ile cezalandırdığı görüşü mevcuttur³⁶. Bu doğrultuda her ne kadar elektronik verilerin ispat gücü belgeler ile denk görülmesi de, işlemlerin hızlılığı, ekonomik olması, kolay ulaşılabilirliği, sağlanan hizmette uluslararası kaliteye ulaşma amacı gibi nedenlerle devletin hizmet sunma politikası, elektronik ortamda hizmet sağlamaya yönelmiştir³⁷. Özü itibariyle belgenin ispat değeri üstün tutulsa da, kamunun işlem güvenliğinin sağlanması göz ardı edilemeyecek, eş olarak korunması gereken hukuki bir değerdir. Ancak elektronik verilerin belge sayılabilmesi için kamu düzeni ve güveninin korunması ihtiyacı, elektronik verinin belgenin cisimleştirilebilir özelliğine sahip olmaması nedeniyle yeterli değildir³⁸. Belge sayılabilmesi için, elektronik veriyi düzenleyen özel kanunda belge hükmüne sahip olduğu belirtilmelidir.

Sonuç olarak elektronik ortamda yapılan bildirim öncesi fiziki gönderilen bilgilerin belge mahiyetinde olduğu tartışmasızdır. Belgenin resmi veya özel belge olup olmadığı hususu ise düzenleyen kişinin sıfatına bağlıdır. SSGSSK'nın 4/1-c bendi kapsamındaki çalışanlar hakkında kamu idareleri tarafından yapılan bildirim, resmi belge hükmünde olacaktır. Yönetmeliğin "Kanunun 4 üncü

³⁴ **Gedik**, Doğan: Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphenin Sanık Lehine Yorumlanması, 4. bs, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020, s.137.

³⁵ **Özbek**, s. 182-183; **Gedik**, s. 140.

³⁶ **Erbaş**, s. 334; **Yaşar vd.**, s. 6196.

³⁷ **Çarıkçı**, Oğuzhan: Türkiye'de E-Devlet Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: 12, Yıl: 2010/2, s. 97.

³⁸ **Taner**, s. 124-125.

maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların hizmet bilgilerinin alınması” başlıklı ek madde 6 hükmünde elektronik ortamda sigortalıların hizmet bilgilerinin aktarılmasında, aktarılacak bilgilerin resmi belge sayılacağı belirtilmiştir³⁹. Kanunun 4/1-a ve b bentleri kapsamındaki çalışanlar hakkında yapılan bildirimlerle ilgili açık bir hüküm bulunmamaktadır. Kanun’un “Bilgi ve belge isteme hakkı, bilgi ve belgelerin Kuruma verilme usulü” başlıklı 100. maddesinde “Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirme ve taahhütnamenin, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara verilmesini mecbur kılmaya, söz konusu belgeleri diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re’sen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir. Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi ve belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir” şeklinde bir düzenleme yer almaktadır⁴⁰. Ancak bu düzenleme, Sosyal Güvenlik Kurumu

³⁹ Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği Ek madde 6, 10. fıkra; “Programa internet üzerinden aktarılacak bilgilerin doğruluğundan kamu idareleri sorumlu olup, aktarılacak bilgiler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir”.

⁴⁰ Kanun maddesinin uygulanmasına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumundan: 5510 Sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin Uygulanması Hakkında Tebliğ için bkz.: Resmi Gazete, T. 28.09.2008, Sayısı: 27011, (çevrimiçi) <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/09/20080928-18.htm> , (Erişim Tarihi: 30.12.2019); “...Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğü’nün düzenlemiş olduğu 03.02.2011 tarihli ve 21 sayılı raporunda ise yerel denetimlerde işyerinden bildirim yapılan sigortalıların fiili çalışmasına rastlanılmadığı, bu kişilerin 2005-2006-2007 dönemlerinde sigorta bildirimlerinin eylemli olarak çalışmaya dayanmadığı belirtilmekle,suçta konu işe giriş bildirgeleri sonucu

tarafından doğrudan yahut gerçek veya kamu ya da özel hukuk tüzel kişileri aracı kılınarak bilgi ve belgelerin oluşturulması halini düzenlemektedir⁴¹. İşveren tarafından düzenlenen bildirim açısından, sigortalılara ilişkin sosyal güvenlik mevzuatında gerçeğe aykırı bildirimde bulunulması durumunda yaptırım hususunda belge gibi korunacağını düzenlenip düzenlenmediği tespit edilmelidir.

2. GERÇEĞE AYKIRI İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİ DÜZENLENMESİ SONUCU OLUŞABİLECEK SUÇLAR

2.1. SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATINDA YER ALAN CEZAİ HÜKÜMLER

Sigortalıyı bildirmemek 5510 sayılı Kanun'un 102/a maddesi gereği idari para cezasına tabidir. Ancak gerçeğe aykırı bildirimde bulunmaya ilişkin açık bir düzenleme Kanun'da yer almamıştır. Kişiler erken emeklilik, hastalık sigortası, analık sigortası gibi sigorta yardımlarından yararlanmak amacıyla gerçeğe aykırı işe giriş bildiriminde bulunulmasına sebep olmaktadır. Bir kişinin fiilen çalışmamasına rağmen sigortalı olarak bildirilmesi hali, 5510 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinde yer alan Ekonomi Bakanlığınca sağlanan prim teşviklerine ilişkin hüküm kapsamında değerlendirilebilir. Ek 2. maddede; *"Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde,*

yapılan işlemler ve sigorta primlerinin ödenip ödenmediği,sağlık yardımı ile hizmet süresi yönünden belgeler düzenlenip düzenlenmediği hususları ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 100. maddesinde yer alan "Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi ve belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir." şeklindeki düzenleme açısından da tüm deliller karar yerinde tartışılıp sonucuna göre hukuki durumun tayin ve takdiri gerekirken..." Yargıtay 8 CD. 2018/9062 E. 2019/7759 K. 29.05.2019 T.

⁴¹ **Demir**, Müslim, "Sosyal Güvenlik Mevzuatına Aykırılıktan Doğan Suçlar ve Kabahatler ile Cezalarına İlişkin Genel Değerlendirmeler/Öneriler", Sosyal Güvenlik Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, 2014, s. 134; Bu madde kapsamında talep edilecek belgelerin gönderilmemesi veya geç gönderilmesi idari yaptırımı gerektirir kabahati, sahte düzenlenmesi hali ise resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturur.

çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu madde kapsamındaki teşvikten yersiz olarak faydalandığının tespiti halinde işverenden yararlanılan teşvik tutarı gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işyerinde sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.” hükmüne yer verilmiştir. 5510 sayılı Kanunda sahte sigortalılık bildirimlerine ilişkin başka bir hüküm yer almamaktadır.

Konu yönetmelikle düzenlenmiş olup, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 24. maddesinde; “Kurumca hizmet kayıtları Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca veya kamu idarelerinin denetim elemanlarınca düzenlenen raporlarda gerçeğe aykırı hizmet kazandırıldığının veya hatalı ve eksik kayıt bulunduğunun tespit edilmesi hallerinde düzeltilir, iptal edilir veya yeni kayıt oluşturulur.” hükmü yer almaktadır. Yine sahte sigortalılık bildirimlerine ilişkin Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5. maddesinde, kuruma verilen veya ibraz edilen belgelerle gerçeğe aykırı bildirimde bulunulması; Kanunda öngörülen şartlar yerine gelmediği halde, sahte bilgi ve belgelerle sağlık hizmetleri ve diğer haklardan, ödeneklerden yararlanılması ile gelir veya aylık bağlatılması; sahte hizmet kazandırılmak suretiyle sağlık hizmetleri ve diğer haklardan, ödeneklerden yararlanılması ile gelir veya aylık bağlatılması hallerinde Kurumun yanlış işlem ve ödeme yapmasına sebebiyet veren ve bu suretle adına borç tahakkuk ettirilen ve/veya borç tahakkuk ettirilmesine neden olan kişiler hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulacağı belirtilmektedir⁴². Dolayısıyla sahte sigortalılığın sosyal güvenlik hukuku kapsamında yaptırımı Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde belirtildiği üzere sigortalı tescil kaydının iptalidir⁴³. Eğer kişi ilk defa Kuruma tescil ettirilmişse sigorta sicil numarası da

---

⁴² **Demir**, s. 140.

⁴³ Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 19. maddesi; Resmi Gazete, Tarih: 12.05.2010, Sayı: 27579.

iptal edilmektedir. Kişi emekli olmuşsa, Kurumca bağlanan aylık veya gelirler iptal edilmekte ve yasal faizi ile kendisinden geri talep edilmektedir. Gerçek dışı sigortalı bildirilen kişi isteğe bağlı sigortaya prim ödemişse, belirtilen primler sigortalıya iade edilmemektedir. Yapılan ödemelere ilişkin gerçeğe aykırı işe giriş bildirimının borçlar hukuku kapsamında muvazaalı işlem olduğu, yapılan ödemelerin 5510 sayılı kanunun "Yersiz ödemelerin geri alınması" başlıklı 96. maddesinde belirtilen usule göre tahsil edileceği belirtilmektedir. Ayrıca yapmış olduğu gerçeğe aykırı işe giriş bildirgesi nedeniyle kendi meslek odasına bilgi verilmekte olup, meslek odalarının disiplin mevzuatları gereği işlem yapılması sağlanmaktadır⁴⁴.

Benzer düzenleme, 5510 sayılı Kanun'un 71. maddesinde düzenlenen, kurumdan haksız menfaat temin etme suçuna ilişkin hükümdür. Ancak maddenin ikinci fıkrasında da belirtildiği üzere bu madde ile amaçlanan "Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin kendi adına bir başkasının sağlık hizmeti almasını veya Kurumdan haksız bir menfaat temin etmesini sağlaması"nın önüne geçilmesidir. Tanımlanan bu eylemde gerçek bir sigortalının sahip olduğu genel sağlık sigortasını başkasının haksız olarak kullanması ile Kurumu zarara uğratması söz konusudur. Bu kişilerin Kurumu zarara uğratma şekline göre kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak dolandırıcılık, sigorta ediminden yararlanmak için hak sahibi kişiye ait kimliğin kullanılması halinde resmi belgede sahtecilik gibi suçların oluşması mümkündür⁴⁵.

Buna ilişkin Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'ne 05.12.2017 tarihli 30261 sayılı Resmi Gazete ile "Belge, bildirme ve beyannamelerin kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi" başlıklı ek madde 7 ile "Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken belge, bildirme ve beyannamelerin, daha az prim ödemek, yararlanamayacağı sigorta prim teşvik, destek veya indirimlerinden yararlanmak veya daha fazla

⁴⁴ **Karadeniz**, Oğuz / **Karadeniz**, Hülya: "SSK'ya Sahte Sigortalı Bildirimi ve Sonuçları", <http://iskanunu.com/genel/545-sskya-sahte-sigortalı-bildirimi-ve-sonuclari/> (Erişim Tarihi: 08.01.2020).

⁴⁵ Yargıtay 15 CD. 2015/4049 E, 2018/2928 K., 25.04.2018 T.; Yargıtay 15 CD. 2013/9993 E., 2015/22553 K., 25.03.2015 T.

yararlanmak, özel nitelikteki inşaat işleri ve ihale konusu işlerde asgari işçilik tutarını tamamlamak, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık, genel sağlık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından haksız menfaat sağlamak gibi amaçlarla kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin tespit edilmesi halinde **5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 204 üncü; 206 ncı ve 207 nci maddeleri kapsamında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.** Bu bildirimler sonucunda prim ödenmiş olduğunun tespiti halinde primler Kuruma irat kaydedilir, primlerin ödenmemiş olması halinde ise tahsil cihetine gidilmez. Bu maddeyle ilgili usul ve esaslar Kurumca belirlenir.” düzenlemesi getirilmiştir.

Sosyal güvenlik sisteminin tek çatı altında toplandığı Sosyal Güvenlik Kurumunun, biri Kurumun faaliyet ve hesaplarının denetlendiği dış denetim (Sayıştay ve Devlet Denetleme Kurulu) ; diğeri Kurumun kendisinin mevzuat hükümlerine uygunluğu denetlediği iç denetim olmak üzere iki yönlü bir denetim mekanizması vardır⁴⁶. Konuya ilişkin uyuşmazlığın yargı mercilerine taşınması halinde yargının da denetimi söz konusu olacaktır. Kamu idareleri ve bankaların ise, Kurumca sağlanan elektronik altyapı ile işlem yapılan kişilerin sigortalılığının tescilli olup olmadığını kontrol etme ve değilse bildirme yükümlülüğü vardır⁴⁷. Bu noktada tartışılması gereken husus, Kurumun denetleme yükümlülüğü olan bir hususta gerçeğe aykırı bildirimde bulunulması halinde eylemin cezalandırılabilir olup olmadığıdır. Bu hususa Yargıtay 15. Ceza Dairesi uygulaması kapsamında değinilecektir.

---

⁴⁶ **Güzel vd.**, s. 222-223.

⁴⁷ **Arıcı**, Kadir: Türk Sosyal Güvenlik Hukuku, Gazi Kitabevi, 2015 Ankara, s. 284.

2.2. TÜRK CEZA KANUNU KAPSAMINDA OLUŞABİLECEK SUÇLAR

2.2.1. Belgede Sahtecilik Suçları Açısından Değerlendirme

Elektronik veride sahtecilik yapılması halinde hangi suçun oluşacağı hakkında çeşitli görüşler mevcuttur. İlk olarak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'un 16. ve 17. maddelerinde yer alan cezai müeyyidelerden bahsedilmelidir. Bu maddelerde yer alan suçun oluşabilmesi için, elektronik imza oluşturma amacı ile elektronik imza sahibinin rızası dışında; imza oluşturma verisi veya imza oluşturma aracının elde edilmesi, başkasına verilmesi, kopyalanması ve bu araçların yeniden oluşturulması ile izinsiz elde edilen imza oluşturma araçları ile izinsiz elektronik imza ortaya çıkarılmalıdır⁴⁸. Ancak bizzat elektronik imza sahibi tarafından gerçeğe aykırı olarak düzenlenmiş verilerin hangi suç kapsamında değerlendirileceğine dair açık bir düzenleme yapılmamıştır. Bahsedilen fikri sahtecilik halinin de düzenleyene bağlı olarak belgede sahtecilik hükümlerince değerlendirilmesi gerektiği yönünde görüşler mevcuttur⁴⁹.

---

⁴⁸ 5070 sayılı Kanun'un "İmza oluşturma verilerinin izinsiz kullanımı" başlıklı 16. maddesi: "Elektronik imza oluşturma amacı ile ilgili kişinin rızası dışında; imza oluşturma verisi veya imza oluşturma aracını elde eden, veren, kopyalayan ve bu araçları yeniden oluşturanlar ile izinsiz elde edilen imza oluşturma araçlarını kullanarak izinsiz elektronik imza oluşturanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar." Bu fıkrada belirtilen suçlar elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanları tarafından işlenirse bu cezalar yarısına kadar artırılır.", "Elektronik sertifikalarda sahtekârlık" başlıklı 17. maddesi; "Tamamen veya kısmen sahte elektronik sertifika oluşturanlar veya geçerli olarak oluşturulan elektronik sertifikaları taklit veya tahrif edenler ile bu elektronik sertifikaları bilerek kullananlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır. Yukarıdaki fıkrada belirtilen suçlar elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanları tarafından işlenirse bu cezalar yarısına kadar artırılır." şeklindedir.

⁴⁹ Taşdemir, s. 296; Akın, s. 132.

Belgede sahtecilik suçlarına ilişkin, suç ile korunan hukuki değerlerin kamu güveni olduğu hakim olan görüştür⁵⁰. Esas alınan ölçütün ise toplumun çoğunluğunun belirli işaretlere, belgelere duyduğu güvenin ve olağan yaşam akışının güvenilir bir şekilde işlemesi olduğu varsayılır⁵¹. Ancak belirtmek gerekir ki kamu güveninin korunması genel bir başlık olup doğrudan korunan, belgenin garanti altına aldığı menfaatin zarar görmesi ya da tehlikeye uğramasının engellenmesidir⁵².

Belgede sahtecilik sonucu toplumsal veya özel bir zararın doğmaması halinde “Kimseye zarar vermeyen sahtecilik cezalandırılmaz” (falsitas quae nemini nocet non ponitur) ilkesi gereği suçun oluşmayacağı savunulmaktaydı. Bu ilke mülga TCK hükmünde korunmakta iken 5237 sayılı TCK düzenlemesinde yer almamaktadır⁵³. Sahteciliğin yapılmasıyla evrakın kanıt olma değerinin zarara uğramasının, suçun oluşumu için yeterli olduğu görüşü benimsenmiştir. Bu değer ölçümü de aldatıcılık kabiliyeti ile mümkündür⁵⁴.

Gerçeğe aykırılık kavramı, gerçek ile belgenin içeriğinin kesişmemesi yani sahte olarak üretilmesidir⁵⁵. İşe giriş bildirgesi açısından belgeyi düzenlemeye yetkili işveren tarafından içeriğinin gerçeğe aykırı olması fikri sahtecilik halidir⁵⁶. İşe giriş bildiriminin

⁵⁰ **Erem Faruk / Toroslu**, Nevzat: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. bs. Ankara, Savaş Yayınevi, 2000, s. 239; **Soyaslan**, s. 490; **Yaşar vd.**, s. 6192; Ayrıntılı bilgi için bkz.: **Erem**, Faruk: “Ammenin İtimadı Aleyhine Cürümler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 18, Y. 1961, s. 102.

⁵¹ **Erem / Toroslu**, s. 240.

⁵² “Bu korumanın doğrudan bir koruma olduğu, sahtekarlığı yapanın hareketinin zarar verdiği veya tehlikeye koyduğu menfaatin sahibine tazminat isteme hakkının tanınmış olmasından da kolayca anlaşılır” **Erem, Toroslu**, s. 241; **Soyaslan**, s. 491.

⁵³ **Soyaslan**, s. 492; **Erem / Toroslu**, s. 245.

⁵⁴ **Soyaslan**, s. 493; **Yaşar vd.**, s. 6199-6200.

⁵⁵ **Erem / Toroslu** s. 237.

⁵⁶ **Erbaş**, s. 337.

niteliğine göre bildirim gerçeğe aykırı yapılması nedeniyle oluşan suç tipleri farklılık göstermektedir. Bildirimin belge olarak kabulü halinde işverenin eyleminin kural olarak özel belgede sahtecilik suçunu oluşturacağı belirtilmektedir⁵⁷. Özel belgelerde ise kanunda eylem ayrıca düzenlenmemiş ise bir tür yazılı yalan olan fikri sahteciliğin kamu görevlisi olmayanlar açısından sadece bir ahlaki yükümlülük olduğu, dolayısıyla cezalandırılmayacağı ve aşağıdaki kararlarda görüleceği üzere Yargıtay'ın fiziki gönderilen gerçeğe aykırı işe giriş bildirgesinde de olduğu gibi fikri sahtecilik ayrımı yapmaması eleştirilmektedir⁵⁸. Elektronik ortamda düzenlenen işe giriş bildirgesinin hukuki niteliğinin tespitinde belirtildiği gibi⁵⁹ suç tipinden önce belge vasfının dahi kanuni şartlarını taşımayan elektronik verinin belge gibi korunduğuna ilişkin kanuni düzenleme bulunmalıdır.

Elektronik ortamda yapılan bildirim dair Yargıtay 11. Ceza Dairesi bir ayrıma gitmiştir⁶⁰. 11. Ceza Dairesi bilgisayar ortamında oluşturulan verilerin gerçeğe aykırı olması halinde TCK'nın 244/2-3. maddesinde yer alan sisteme veri yerleştirme suçunun oluşacağı, yazılı bildirimde bulunulması halinde ise TCK 207. maddede yer alan

⁵⁷ **Gökcan**, Hasan Tahsin, "Özel Belgede Sahtecilik Suçu", Ankara Barosu Dergisi, S. 2010/1, s. 221.

⁵⁸ **Taner**, s. 133.

⁵⁹ Bkz.: yuk. s. 10.

⁶⁰ Eski uygulama yönünden bkz.: "...şüpheli H.. Y..'ın şikayetçinin haberi olmadan ve işyerinde çalışmadan şikayetçinin işyerinde ise başlamış gibi işe giriş bildireleri düzenleyip internet üzerinden Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderdiği " iddiası ile TCK.nun 204/1. maddesi uyarınca resmi belgede sahtecilik suçundan kamu davası açıldığı cihetle; Dairemizin görevli olduğu Bilişim Sistemindeki verileri bozma, değiştirme, erişilmez kılma ve engellemenin söz konusu olmadığı somut olayın, Yargıtay Yüksek 11. Ceza Dairesi'nin yerleşmiş içtihatlarında da belirtildiği üzere (22.04.2015 tarih ve 2013/6479 esas- 2015/25660 karar, 19.10.2015 tarih ve 2013/21411 esas-2015/29824 karar vd) sahtecilik suçu kapsamında kaldığının anlaşılması..." Yargıtay 8 CD. 2015/8486 E. 2015/24123 K. 05.11.2015 T.

özel belgede sahtecilik suçunun oluşacağını belirtmektedir⁶¹. Bazı kararlarında ise TCK'nın 206. maddesinde yer alan resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunu değerlendirmektedir. Dairenin 20.10.2015 tarihli kararında, eylemin özel belgede sahtecilik suçunu oluşturması nedeniyle TCK'nın 206. maddesinde yer alan resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçundan hüküm kurulmasını bozma sebebi yapmışken, 28.02.2019 tarihli kararında

⁶¹ “ ...Serbest muhasebeci ve mali müşavir olan sanığın, e-bildirge kullanıcı kodu ve şifresi alarak ...'nu fiilen çalışmadığı halde katılan ...'in yanında çalıştığı yönünde bildirimde bulunduğu, bu suretle resmi belgede sahtecilik suçunu işlediğinin iddia edildiği olayda; suça konu bildirgelerin asıllarının ya da onaylı suretlerinin dosya arasında bulunmaması, dosyada bulunan 07.01.2005 tarihli işe giriş bildirgesinin ise sanığın kendi işyeri ile ilgili bildirim olması, katılanın işyeriyle ilgili işe giriş bildirgelerinin kim tarafından verildiğinin ve bilgisayar ortamında veriliş verilişmediğinin araştırılmaması karşısında; sözkonusu bildirgelerin, kim tarafından verildiğinin ve bilgisayar ortamında veriliş verilişmediğinin araştırılması; e-bildirge, imza ve şifre ile bilgisayar ortamında işe giriş bildirgelerinin verilmesi halinde, sahte oluşturulmuş maddi varlığı haiz, somut bir belge olmadığından eylemin bu hali ile TCK'nın 244/2-3. maddelerinde düzenlenen sisteme veri yerleştirme suçunu oluşturacağı; fiziki olarak verildiğinin tespiti durumunda ise, işe giriş bildirgesi verme yükümlülüğünün suç tarihinde yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 9. maddesi uyarınca işverene ait olması, 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 2-A maddesinde belirtilen "muhasebecilik ve mali müşavirlik mesleğinin konusu" kapsamındaki işlerden olmaması nedeniyle, aynı Kanununun 47. maddesine göre, sözü edilen meslek mensuplarının görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suç kapsamında sayılamayacağı cihetle, sanığın fiilinin 5237 sayılı TCK'nın 207/1 ve 43. maddeleri kapsamında özel belgede sahtecilik suçunu oluşturacağı gözetilerek...” Yargıtay 11 CD. 2017/14052 E. 2018/5599 K. 19.06.2018 T., “...Muhasebeci olan sanığın, Y.S.'nin bakkal dükkanında fiilen çalışmadıkları halde bazı işçileri çalışmış gibi göstererek işe giriş bildirgeleri düzenleyerek SGK'ya verdiğinin iddia olunması karşısında subüta eren eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 207/1, 43/1. maddelerine uyan zincirleme şekilde özel belgede sahtecilik suçunu oluşturacağı gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçundan hüküm kurulması...” Yargıtay 11.CD. 2013/18523 E. 2015/29867 K. 20.10.2015 T.

ayrım yapmış olup, bildirim sonrası SGK tarafından belge oluşturulmuş ise TCK'nın 206. maddesinden, bildirim neticesinde belge oluşturulmamış fiziken sunulan gerçeğe aykırı işe giriş bildirgesinde ise 207. maddesinden hüküm kurulması gerektiğini belirtmiştir⁶². Dairenin 08.11.2021 tarihli güncel içtihadında ise; bahsi geçen tüm suç tipleri, unsurları yönünden değerlendirilmiş ve iki üyenin karşı görüşleri ile eylemin kanunda suç olarak tanımlanmaması sebebiyle sanık hakkında beraat kararı verilmesi gerektiği belirtilmiştir⁶³. Kararda, TCK'nın 204. maddesinin elektronik işe giriş bildirgesinin resmi belge olduğuna ilişkin bir düzenlemenin bulunmaması nedeniyle oluşmayacağı belirtilmiştir. TCK'nın 207. maddesinin özel belgede fikri sahteciliğin mümkün olmaması ve elektronik verinin belge niteliğini haiz olmaması nedeniyle oluşmayacağı belirtilmiştir. Karşı görüşte olan üyeler ise 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 100. Maddesinde yer alan "*Elektronik ortada hazırlanacak bilgi ve belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir.*" şeklindeki düzenleme gereği eylemin resmi belgede sahtecilik suçu kapsamında olduğunu belirtmişlerdir.

⁶² "...Muhasebeci olan samğin, Y.S.'nin bakkal dükkanında fiilen çalışmadıkları halde bazı işçileri çalışmış gibi göstererek işe giriş bildireleri düzenleyerek SGK'ya verdiğinin iddia olunması karşısında subüta eren eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nun 207/1, 43/1. maddelerine uyan zincirleme şekilde özel belgede sahtecilik suçunu oluşturacağı gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşülerek yazılı şekilde resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçundan hüküm kurulması..." Yargıtay 11.CD., 2013/18523 E., 2015/29867 K., 20.10.2015 T.; "...fiziki olarak verilen işe giriş bildirelerinin içeriğinde sahtecilik bulunması ya da belgelerin e-bildire şeklinde verilmesi durumunda, kurum tarafından bu bildiremlere istinaden düzenlenmiş belgelerin varlığı halinde eylemin TCK'nin 206/1. maddesinde düzenlenen resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçunu oluşturacağı; fiziki olarak verilen işe giriş bildirelerinin imza kısımlarında sahtecilik bulunması halinde eylemin TCK'nin 207. maddesinde düzenlenen "özel belgede sahtecilik" suçunu oluşturacağı..." Yargıtay 11 CD. 2018/4004 E., 2019/2115 K. 28.02.2019 T.

⁶³ Yargıtay 11 CD. 2021/3583 E., 2021/9860 K. 08.11.2021 T.

Yargıtay 15. Ceza Dairesi ise gerçeğe aykırı işe giriş bildirgesi düzenlenmesinin suç oluşturup oluşturmayacağı yönünde bir ayırım yapmıştır. Bu ayırım, SGK'nın denetleme yetkisi ve yükümlülüğü kriterine ilişkindir. Eylemin, denetim imkanını ortadan kaldıracak mahiyette hileli bir hareket olmaması sebebiyle suçun oluşmayacağı belirtilmiştir⁶⁴. Ancak söz konusu eylem hiçbir ticari faaliyette bulunmayan, paravan şekilde oluşturulmuş şirket üzerinden bildirimde bulunmak şeklinde işlenmiş ise kararlar özel belgede sahtecilik suçunun oluşacağı yönündedir⁶⁵. Denetleme yükümlülüğünün varlığı, gönderilen bilgiler doğrultusunda belge oluşturulmasının ya da zararın oluşmasının engellenmesini

⁶⁴ “...Suça konu iş yerinin gerçek bir iş yeri olması, işe giriş bildiriminde bulunan kişilerin isim ve adres bilgilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirilmiş olması, ilgili kurumun mevzuatı gereği söz konusu işyeri üzerinde denetim yetkisinin bulunması, sanığın kurumun denetim imkanını ortadan kaldıracak mahiyette hileli bir hareketinin bulunmaması, kişilerin sigorta primlerini katılan kuruma yatırmış olmaları halinde, 5510 sayılı Kanun'un 89. maddesince primlerin irat kaydedileceği, aynı kanunun 96. maddesince de yapılan sağlık harcamalarının da geri alınacağını düzenlenmiş olması karşısında, sanığın üzerine atılı nitelikli dolandırıcılık ve resmi belgede sahtecilik suçlarının yasal unsurlarının oluşmadığı...” Yargıtay 15 CD. 2016/4026 E. 2018/8432 K. 22.11.2018 T.

⁶⁵ “...sanığın katılan kurumdan aldığı şifreyi kullanarak, gerçekte herhangi bir ticari faaliyeti bulunmayan şirkette, fiilen çalışmayan kişiler hakkında e-bildirge hazırlaması şeklindeki eyleminin, özel evrakta sahtecilik suçunu oluşturduğunun kabulü ile mahkumiyet hükmünün tesisi yerine, işe giriş bildirgelerinin internet üzerinden yapmış olması ve herhangi bir belge düzenlenmediğinden sanığın üzerine atılı bu suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle beraat hükmünün tesisi, Kanuna aykırı olup...” Yargıtay 15 CD. 2017/34333 E. 2019/2787 K. 25.03.2019 T.; “...özel belgede sahtecilik suçundan sanıklar hakkında verilen mahkumiyet hükümleri ...paravan şekilde ... Elektronik Eşya Toptan Ticaret Limited Şirketi ismi altında bir şirketin kurulmasını sağladıkları ve bu şirketin, ticari hiçbir faaliyette bulunmadığı halde, diğer sanık ...'yı şirkette çalıştırmış gibi sigortalı işçi olarak göstererek, işe giriş bildirgesi hazırlamak suretiyle SGK'ya bildirdikleri, bu şekilde üzerlerine atılı suçları işledikleri ...hükümlerinin onanmasına...” Yargıtay 15 CD. 2016/4526 E. 2018/8659 K. 28.11.2018 T.

sağlayacaktır. İşe giriş bildirimının bu noktada muhatap olan kurumu aldaticılık mahiyeti değerlendirilebilir. Aynı zamanda kurumun yapması gereken denetim sonucu, gerçeğe aykırı işe giriş bildiriminin herhangi bir zarar oluşturma ihtimalinin olmaması hali için de “faydasız sahtecilik” kavramı değerlendirilmelidir. Öncelikle aldatma kabiliyeti, görünüşte gerçekliği barındırmaktadır⁶⁶. Belgenin görünüm itibarıyla sahte olduğu anlaşılıyor ise kamu güvenine zarar verdiği kabul edilemez. İşe giriş bildirgesinin içerik itibarıyla gerçeğe aykırı olup olmadığı ise bir araştırma sonucu ortaya çıkacaktır. Zarar oluşumu noktasında ise, hükmün koruduğu menfaate zarar vermeye uygun eylem yoksa, kimseye zarar vermeyen sahtekarlığın aldatma kabiliyeti olsun ya da olmasın cezalandırılmayacağı görüşü mevcuttur⁶⁷. Eğer, eylemin sonucu meydana getirmeye elverişli olmadığı anlaşılmış ise “faydasız sahtecilik” olarak kabul edilerek cezalandırılmaması gerektiğini belirten görüşler olduğu gibi eylemin yine suç oluşturacağı, elverişsizliğin ancak cezanın belirlenmesi ve bireyselleştirilmesinde kullanılabilmesi de belirtilmektedir⁶⁸. İşe giriş bildirgesi açısından, işveren bildirim sonrası sigortalı görünen kişinin sosyal sigorta yardımlarından yararlanması halinde, Kurum uğranılan zararın tazmini için başvuruda bulunmaktadır. Ancak harcamaların tamamını tahsil etmesi halinde yahut hiçbir hizmetten yararlanmasa da sosyal güvenlik açıkları nedeniyle hiçbir zaman ödenmemiş ücretler ve bu ücretlerden kesilen sigorta primleri de vergi matrahında gider olarak dikkate alınmakta olup; vergi matrahlarının erozyona uğraması gibi zararlara sebep olduğu hususu göz önünde bulundurulmalıdır⁶⁹.

⁶⁶ **Soyaslan**, s. 493; **Yokuş Seviük**, Handan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 668.

⁶⁷ **Soyaslan**, s. 494; **Özen**, s. 836; **Artuk vd.**, s. 805; **Erdem vd.**, s. 1044.

⁶⁸ **Koca / Üzülmez**, s. 772.

⁶⁹ **Canbay**, Tülin / **Demir** Müslim: “Türkiye’de Sosyal Güvenlik Açıkları ve Sosyal Güvenlik Ahlakı”, Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi , Sayı: 20, Yıl: 2013 , s. 307.

2.2.2. Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme (TCK 244/2) Suçu Açısından Değerlendirme

Suç tiplerinden birisi olan TCK 244/2 maddesi değerlendirildiğinde, bu suç bir nevi özel nitelikli bir belgede sahtecilik suçu hükmüdür⁷⁰. Bu suç ile bilişim sistemlerinin veri ve yazılımları ile donanımlarının korunması amaçlanır⁷¹. Bilişim sisteminin ve verilerin güvenliğinin yanında, bilişim sistemi içerisinde verileri bulunan kişilerin yararı da korunmaktadır⁷². Bu madde kapsamındaki eylemler, “bilişim sisteminin işleyişinin engellenmesi ve sistemin bozulması”, “bilişim sistemindeki verilerin bozulması, yok edilmesi, değiştirilmesi, erişilemez kılınması, sisteme verilerin yerleştirilmesi ve verilerin başka yere gönderilmesi”dir. İşverenin işe giriş bildirgesi yüklediği sistem açısından değerlendirilmesi gereken fiil, bilişim sistemine veri yerleştirmektir. Bu suçun oluşabilmesi için failin, sisteme hukuka aykırı olarak ya da işverene verilmiş olan şifre ile hukuka uygun şekilde girip veri yerleştirmesi gerekmektedir⁷³. Veri yerleştirme, harici veri taşıma araçlarıyla yapılabileceği gibi internet üzerinden de yapılabilir⁷⁴. Sisteme veri yerleştirme sistemin işleyişini bozmayabilir, verilerin kullanılmasına engel olmayabilir. Bu nedenle düzenlenme yerinin ikinci fıkra kapsamında değil, dördüncü fıkra hükmünde, kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız çıkar sağlaması hali ile

⁷⁰ **Taneri**, s. 163; **Erdem vd.**, s. 1041.

⁷¹ **Soyaslan**, s. 641.

⁷² “TCK’nın 1 ve 2. fıkraları için ayrı ayrı belirleme yapan yazarlar ise, 1. fıkra, bilgisayar sabotajı niteliğindeki fiiller önlenmekte ve bilişim sistemleri işletmecileri ile kullanıcılarının bu sistemleri uygun bir biçimde işletme haklarının korunduğunu, 2. fıkra ise bilgisayar verilerini ve bilgisayar programlarını kasıtlı zarar verme girişimlerine karşı koruma altına alındığını belirtmektedirler”; **Akbulut Berrin**: “Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:24, Sayı:2, Yıl 2016, s. 16.

⁷³ **Dülger**, s. 328; **Erdem vd.**, s. 1168-1169.

⁷⁴ **Koca / Üzülmez**, s. 918.

birlikte değerlendirilebileceği belirtilmektedir⁷⁵. Sisteme müdahale sonrası, sahte belge düzenlenir ise fikri içtima hükümleri gereği en ağır cezayı gerektiren suç olan sahtecilik hükümlerinin uygulanması gerekir⁷⁶.

Kişinin hukuka uygun girdiği bilişim sistemine veri yerleştirme yetkisinin değerlendirilmesi gerekmektedir⁷⁷. Veri yerleştirme yetkisi varsa, yetkisi dahilinde girdiği verilerin gerçeğe aykırılığının suçun kapsamında olup olmadığı belirsizdir. İşe giriş bildirgesi bakımından değerlendirilecek olursa, işverenin sisteme kendine verilen şifre ile girdiği ve yetkisi dahilinde işe giriş bildirgesi formunu yüklediği düşünüldüğünde, içerik itibarıyla gerçeği yansıtmamasının bilişim sisteminin korunmasını gerektiren bir ihlal olmadığı kanaati oluşmaktadır⁷⁸.

Türk doktrini incelendiğinde; bir görüşe göre, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan belgede sahtecilik suçlarının maddi varlığa sahip belgeler bakımından söz konusu olabileceği, elektronik imza ile oluşturulan verilerde belgelerde sahtecilik suçundan kural olarak bahsedilemeyeceği, bir kimsenin veri taşıyıcısına girerek taşıyıcıdan veri değiştirmesi veya eklemesi halinde TCK 244/2 maddesi gündeme gelebileceği, belgede sahtecilik suçu kapsamında değerlendirilebilmesi için İtalya Ceza Kanunu'nda 491-bis maddesine

---

⁷⁵ Akbulut, s. 18.

⁷⁶ Akbulut, s. 46.

⁷⁷ Soyaslan, s. 647; Koca / Üzülmez, s. 917; Alp, Barış Emre: Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2019, s. 98.

⁷⁸ Alp, s. 98; "...somut olayda sanığın, mükellef tarafından verilen rıza ve izne istinaden mükellefe ait şifre kullanarak sisteme veri yüklediği ve şifreyi hukuka aykırı bir şekilde elinde bulunduran kişi konumunda olmadığı, iş yerlerinin muhasebecisi olan sanığın iş yeri ile aralarındaki sözleşmeye istinaden kurumun verdiği şifreyle sisteme hukuka uygun şekilde girerek, e- bildirge içeriğine doğru olmayan verileri yerleştirmesi sonucu kuruma elektronik ortamda gerçek olmayan bir veri iletmekten ibaret eyleminin sisteme veri yerleştirme suçunu da oluşturmayacağı..." Yargıtay 11 CD. 2021/3583 E., 2021/9860 K. 08.11.2021 T.

23.12.1993 tarihinde eklenen “belgede sahtecilik hükümlerinin elektronik belgelerde de geçerli olacağı” gibi bir ibare eklenmesi halinde belgede sahtecilik suçundan bahsedilebileceği belirtilmektedir⁷⁹. Elektronik ortamda düzenlenen işe giriş bildirgesinin TCK 244/2. maddesi kapsamında kabul edilmesinin, eylemin zarar verdiği değerleri karşılayıp karşılamadığı değerlendirilmelidir. Kanun maddesinde korunan hukuki değer, bilgisayar verilerine ve akışına ilişkindir. Ancak gerçeğe aykırı işe giriş bildirimini elektronik ortamda da düzenlense, gönderilen bilgilere güvenin gerçeğe aykırı olması sebebiyle sarsıldığı, sahtelik halinin önüne geçilmesinin korunması gerektiği anlaşılmaktadır.

2.2.3. Resmi Belge Düzenlenmesinde Yalan Beyan Suçu Açısından Değerlendirme

Değerlendirilmesi gereken diğer bir suç tipi olarak resmi belge düzenlenmesinde yalan beyan, dolaylı olarak özel kişi tarafından resmi belgede fikri sahtecilik yapılması halidir⁸⁰. Kişinin resmi belgenin oluşturulması sırasında belgeyi düzenlemeye yetkili kişiye karşı yaptığı açıklamaları ile düzenlenen resmi belgenin beyanın doğruluğunu ispat etmesi, beyana dayanak oluşturması gerekir⁸¹. Beyan bir bildirim, söyleme olarak kabul edilmekte olup şekli bakımından yazılı veya sözlü beyan, suç normu kapsamında kabul edilmektedir⁸². Gereğede de belirtildiği üzere, eğer resmi belgeyi düzenleyecek memur, beyanın doğruluğunu araştırdıktan sonra

---

⁷⁹ Elektronik İmza Kanunu 16. maddesinde “imza oluşturma verilerinin izinsiz kullanımı” başlıklı hükümde rızası dışında kullanılan elektronik imzalar hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adli para cezası öngörmektedir; **Güngör**, Devrim: Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçları, Ankara, Yetkin Yayınları, 2010, s.50; **Artuk vd.**, s. 761; **Erdem vd.**; s. 1041.

⁸⁰ **Erem / Toroslu**, s. 266.

⁸¹ **Soyaslan**, s. 512; **Özbek vd.**, s.860; **Artuk vd.**, s.843.

⁸² **Gökçen**, s. 401.

belgeyi düzenlemekle yükümlü ise, bu suç oluşmayacaktır⁸³. Ayrıca beyan sonrası başkası aldatılıp haksız menfaat elde edilmiş ise artık beyan neticesinde oluşturulmuş belgenin sahteciliği yahut dolandırıcılık suçu meydana gelebilir⁸⁴. Bir görüşe göre maddenin yalan beyan neticesinde resmi belge oluşturulmasını değil, yalan beyanda bulunulmasını cezalandırdığını, bu nedenle beyan sonrası kamu görevlisi resmi belge düzenlemese dahi, suçun oluşacağını belirtmektedir⁸⁵. Ancak Yargıtay'ın resmi belge düzenlenmesini aradığı kararlar mevcuttur⁸⁶. Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan işe

⁸³ **Erem / Toroslu**, s. 268; Yargıtay 11 CD., 2009/12824 E., 2011/24291 K., 30.12.2011 T.(**Gökçen**, s. 398); "...Resmi bir belgenin düzenlenmesi sırasında beyanda bulunacak kişinin gerçeği söyleme zorunluluğu vardır. Kişinin beyanı üzerine düzenlenen resmî belgenin, bu beyanın doğruluğunu ispatlayıcı nitelikte olması, bir başka ifadeyle beyanın doğruluğunun kamu görevlisi tarafından araştırılmasının zorunlu olmaması şarttır. Aksi halde yani kişinin beyanı yeterli olmayıp, bu beyanın doğruluğunun kamu görevlisi tarafından araştırılması zorunluysa ve bu araştırma sonunda bildirim gerçeğe uygun olmadığı belirlenirse; kişinin beyanına itibar edilemeyeceğinden ve kişinin beyanını içeren belge, ispat aracı olarak kullanılamayacağından, anılan maddedeki suç oluşmayacaktır. Bununla birlikte suçun oluşması için sanığın beyanda bulunması yeterli olmayıp sanığın beyanı üzerine kamu görevlisi tarafından bir belgenin de düzenlenmesi gerekmektedir..." YCGK 01.04.2014, 2013/9-452, 2014/153; **Taneri**, s. 309.

⁸⁴ "...sanığın İş Kanununa tabi olarak çalışmasına rağmen Emniyet Müdürlüğü'ne verdiği ve kendisi tarafından düzenlenen 16.05.2002 tarihli başvuru formunda 657 sayılı DMK'ya tabi sözleşmeli personel olarak çalıştığını beyan ederek, verilmemesi gerek hususi damgalı pasaportu aldığının anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin pasaportla sahtekarlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden görevli memura yalan beyanda bulunmak suçundan mahkumiyetine karar verilmesi..." Yargıtay 11 CD., 2005/2361 E., 2006/1622 K. , 06.03.2006 T.; **Gökçen**, s. 402.

⁸⁵ **Yokuş Sevük**, s. 708.

⁸⁶ "...olay tarihinde tanık E'nin yapmış olduğu trafik kazası nedeniyle olay yerine gidip trafik görevlileri tarafından tutanak tanzim edileceği esnada kazayı kendisinin yaptığını beyan ettiği ancak trafik görevlileri tarafından sanığın beyanı şüpheli görülerek çevreden yapılan araştırma neticesinde kazayı yapan kişinin sanık olmadığını

giriş bildirimiminin de bir beyan olduğu, Kurum tarafından çalışan hakkında düzenlenecek resmi belgenin içerik olarak gerçeğe aykırı olmasına neden olunmasının bu madde kapsamında değerlendirileceği belirtilmiştir⁸⁷. Ancak elektronik ortamlarda yapılan bildirimlerde, suçun oluşmasının gönderilen Kurum tarafından belge düzenlenmesine bağlı olması, benzer düzenlemeler içeren özelleştirilmiş kurumlarda belgenin resmi belge sayılmaması dolayısıyla suçun oluşmayacak olması haksızlık içeriğini karşılamayacaktır.

---

anlaşıldığı ve sanığın beyanıyla gerçeğe aykırı bir tutanağın düzenlenmesine sebebiyet vermediğinin anlaşılması karşısında...”Yargıtay 11 CD., 2013/2520 E., 2015/227 K., 08.01.2015 T. (Koca / Üzülmöz, s. 805); “Nitekim bu husus madde gerekçesinde; kişinin, kendi beyanıyla, sahte bir resmi belgenin düzenlenmesine neden olmak hakkına sahip olmadığı, beyanın doğruluğunun resmi belgeyle ispat edilecek nitelikte olması halinde suçun oluşacağı, böyle bir ispat gücüne sahip olmayan bir belgenin varlığı halinde ise kişinin kendi beyanı ile böyle bir belgenin düzenlenmesine etmen olmaması sebebiyle cezalandırılmasının da söz konusu olamayacağı şeklinde açıklanmıştır.” **Yokuş Sevük** Handan: “Resmi Belge Düzenlenmesinde Yalan Beyan”, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmus, TEZCAN’a Armağan, C.21, Özel S., 2019, s. 151.

⁸⁷ **Karadeniz**, Oğuz / **Karadeniz**, Hülya: SSK’ya Sahte Sigortalı Bildirimi ve Sonuçları, <http://iskanunu.com/genel/545-sskya-sahte-sigortalı-bildirimi-ve-sonuclari/> (Erişim Tarihi: 08.01.2020); “...resmi belgeyi düzenleme yetkisine sahip kamu görevlisine yalan bildirimde bulunulmasında kişinin beyanı yeterli olmayıp, bu beyanın doğruluğunun kamu görevlisi tarafından araştırılması zorunluluğu gerekli ise kişinin beyanına itibar edilemeyeceği, kişinin bu beyanını içeren belgenin de ispat aracı olarak kullanılmayacağından, aynı zamanda elektronik ortamdaki veri girişinin muhatabı bilgisayar sistemi olup, TCK’nin 6. maddesindeki tanıma uyan bir kamu görevlisi bulunmadığı gibi, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 01.04.2014 tarih ve Esas, 2014/153 Karar sayılı kararına göre, bu beyan sonucunda düzenlenen, öz ve biçimsel unsurları tam olan bir resmî belge de bulunmadığından, sanığın eyleminin resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunu da oluşturmayacağı...” Yargıtay 11 CD. 2021/3583 E., 2021/9860 K. 08.11.2021 T.

Belgede sahtecilik suçu ile daha az cezayı öngören TCK'nın 244/2 maddesindeki suç karşılaştırıldığında güvenilirliği artırmak amacıyla elektronik imza ile oluşturulan verilerde, fiziki olarak sunulduğunda belge sayılan bilgilerin hukuki içeriğinin değişmeksizin alternatif olarak elektronik ortamda gönderilmesi halinde sahteciliğin, 244. madde kapsamında değerlendirilmesinin kanunların ruhuna ve adalet duygusuna uygun düşmeyeceği belirtilmektedir⁸⁸. Keza, elektronik imza ile oluşturulan belgelerin fiziki çıktısı üzerinden imzanın kontrol edilmesi mümkün olamayacağı için belgede sahtecilikten söz edilemeyecektir. Dolayısıyla hukuki anlam taşıyabilmesi için bu belgelerin, elektronik ortamda ibrazı zorunludur⁸⁹. Bilişim sistemine hukuka aykırı yahut hukuka uygun girdiği sisteme yetkisi dışında, gerçeğe aykırı bilgiler içeren veri eklemesi ya da değiştirmesi halinde belgede sahtecilik suçu ile birlikte TCK'nın 244/2. maddesinde yer alan suç oluşabilir⁹⁰.

2.3. ELEKTRONİK VERİLERDE SAHTECİLİĞE İLİŞKİN KANUNİLİK İLKESİ

Temel bir ceza hukuku ilkesi olarak, Anayasa ve Türk Ceza Kanunu 2. maddesi gereği kanunun açıkça suç saymadığı fiil nedeniyle kimseye ceza verilemez. Elektronik veriler üzerinde işlenecek suçlara ilişkin yine bu ilke gereğince kanunda açıkça suç tipinde maddi unsur olarak elektronik verilerin yer alması gerekmektedir⁹¹. Kanunilik ilkesi kapsamında değerlendirilen kıyas

⁸⁸ **Taşdemir**, s. 298; Ayrıca, TCK 244. maddenin oluşabilmesi için verinin üretilmesi değil değiştirilmesi gerektiği, örneğin SGK'nın elektronik sisteminde failin 8 yıl olan sigortalılık süresini, sisteme girerek 12 yıl olarak değiştirmesi halinde TCK 244/2. maddede yer alan suç oluşacağı belirtilmektedir; **Taşdemir**, s. 297.

⁸⁹ **Gözel**, s. 158.

⁹⁰ **Özbek vd.**, s. 829, dn.6; **Alp**, s. 98.

⁹¹ **Güngör**, s. 50; **Artuk vd.**, s. 761; **Özbek vd.**, s. 1041; **Arslan / Baştürk**, s. 208; Elektronik verinin belge olarak sayılmasının kanunilik ilkesine aykırı olmayacağı yönündeki karşı görüşe ilişkin bkz.: **Akın**, s. 127.

yaşığı gereği de ceza normunun uygulama alanını genişletilmesi mümkün olmayacaktır. Bu nedenle özel kanunlarda tanımlanan eyleme ilişkin bazen temel ceza kanunlarında yer alan bir suça atıf yapılmakta, bazen ise kendi düzenlemesi içerisindeki özel suç veya kabahat hükmüne yer verilmektedir. Örneğin, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu⁹² 67. maddesi gerçeğe aykırı beyanda bulunmayı kendi düzenlemesi içinde yaptırıma bağlamıştır⁹³. Bazı özel kanunlarda ise kavramın belge olarak kabul edileceği yahut hangi kapsamda korunacağı belirtilmektedir⁹⁴.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin "belge, bildirme ve beyannamelerin kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi" başlıklı, 05.12.2017 tarihli Resmi Gazete ile eklenen ek madde 7 hükmünde "Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken belge, bildirme ve beyannamelerin, daha az prim ödemek, yararlanamayacağı sigorta prim teşvik, destek veya indirimlerinden yararlanmak veya daha fazla yararlanmak, özel nitelikteki inşaat işleri ve ihale konusu işlerde asgari işçilik tutarını tamamlamak, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık, genel sağlık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından haksız menfaat sağlamak gibi amaçlarla kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin tespit edilmesi halinde 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 204 üncü, 206 ncı ve 207 nci maddeleri kapsamında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulur." denilmiştir. Dolayısıyla Yönetmelikte bildirim mahiyeti olarak belgede sahtecilik hükümlerine işaret edilmiştir. Ancak mesele, yönetmelikle bir eylemin suç oluşturduğunun ve suç duyurusunda bulunulduğunun belirtilmesinin, yargı mercilerinin eyleme dair suç vasıflandırmasına etki edip etmeyeceğidir. Cumhuriyet savcısı, ihbar ve şikayet üzerine intikal eden olayın suç vasfı tayininde serbesttir. Mahkeme de iddianamedeki fiil ve fail ile bağlı olup, vasıflandırma kovuşturma

⁹² Resmi Gazete, Tarih: 25.04.2006, Sayı: 5490, (çevrimiçi), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/04/20060429-1.htm> (Erişim Tarihi: 01.01.2020).

⁹³ Yargıtay 11 CD., 2009/20982E., 2010/7100 K., 22.06.2010 T. ;Gaziantep BAM. 15 CD. 824/962E., 02.06.2017 T., (**Gökçen**, s. 406-407).

⁹⁴ 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 23. ve 131. maddelerinin son fıkralarında, maddede yer alan düzenlemeye aykırılığın TCK 204. maddesi hükmüne göre cezalandırılacağı düzenlenmiştir.

aşamasında dahi değişebilir. Eyleme karşılık gelen ceza normu düzenlemesi açıkça "Türk Ceza Kanununun belirtilen maddeleri uyarınca cezalandırılır" şeklinde olmalıdır ve bu husus kanunla düzenlenmelidir. Belirtilen bu eksiklik nedeniyle belge olarak kabul edilemeyen elektronik ortamda düzenlenen işe giriş bildirgesinin gerçeğe aykırı olması hali farklı suç tiplerinin gündeme gelmesine neden olmuştur. Bu de elektronik sisteme geçilmeden önce fiziken gönderilen bildirgenin, yüz kızartıcı suçlardan olan, yaptırım ve hak mahrumiyetleri açısından daha ağır neticeler doğuran belgede sahtecilik suçu sayılırken elektronik ortamda gönderilmesiyle bu sonuçları kaybolmaktadır⁹⁵. Hatta suç tipindeki bu değişimin "bir tür ödüllendirme" niteliğinde olduğu belirtilmektedir⁹⁶.

---

⁹⁵ Anayasa 76/2 maddesi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 48/A maddesi, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu 11. maddesi ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu 8/h maddesi gibi birçok düzenlemede belirtildiği üzere, sahtecilik suçunun işlenmesi ilgili mesleklerde atanmaya ve seçilmeye engeldir. Yine Adli Sicil Kanunu 12. maddesi gereği arşiv bilgilerinin silinmesi için diğer suçlarda beş yıl geçmesi yeterli iken sahtecilik suçlarının da dahil olduğu yüz kızartıcı suçlarda on beş veya otuz yıl geçmesi gerekmektedir (**Arslan / Baştürk**, s. 196-197).

⁹⁶ **Arslan / Baştürk**, s. 210.

SONUÇ

Çalışmanın amacı doğrultusunda, öncelikle işe giriş bildirgesinin hukuki niteliğinin ne olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda belge olarak kabul edildiğine ilişkin, mevzuata, doktrindeki görüşlere ve Yargıtay kararlarına yer verilmiştir. Belge olmadığına yönelik karşıt görüşler ile birlikte elektronik veri olarak kabulünün suç vasfı yönünden sonuçlarına değinilmiştir. İşe giriş bildirgesinin yapılış usul ve esaslarına yönelik mevzuatta belgede sahtecilik kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine işaret edilmekle birlikte, söz konusu uygulamanın gelişen teknoloji ve artan işlem yoğunluğunu karşılamak amacıyla oluşturulduğu, farklı hukuki işlemlerde de uygulaması giderek yaygınlaşan elektronik işlemlerin ve hukuki güvenliğin etkin korunmasının, hangi kanun maddesi ile sağlanabileceği değerlendirilmeli ve hukukun dinamik yorumu ve gelişimi bağlamında bu yönde yeknesaklık sağlanmalıdır.

Elektronik veri ortamı birçok kurum tarafından kullanılmaya başlanmış olup, sadece işe giriş bildirimlerinde değil, fiziki olarak gönderilirken yeni düzenlemelerle elektronik ortamda gönderilmeye başlanan bilgilerin (örneğin, sağlık hizmetlerinde de e-reçete sistemine geçilmiş olması ve gerçeğe aykırı düzenlenmesi) gerçeğe aykırılığında ceza normunun ne olacağı belirlenmelidir. İşe giriş bildirgesi ve benzeri belgelerin artık elektronik ortamda gönderilmesi, yeni bir hukuki içerik değil, değişen sistem nedeniyle zorunlu gönderim alternatifi olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla kanun normlarının özü ve konulma amaçlarının tespiti sonrası, muhakeme yönünden delil niteliği tartışılmış olsa da delilin güvenilirliği veya ispat gücü muhakeme alanına ilişkin bir değerlendirmedir. Buradaki konu, hukuki içerik bakımından farklılık arz etmeyip sadece gönderim şeklinin değişmesi ile maddi hukuk konusu olarak 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu kapsamında eylemin karşılığı olan ceza normunun değişmesinin korunan değer menfaatine olup olmadığı hususudur. Bazı özel kanunlarda, düzenleme kapsamındaki bildirimlerin gerçeğe aykırı düzenlenmesi hali, yine kendi düzenlemesinde yaptırımı bağlanmıştır. Bu noktada, verilen hizmette elektronik ortama geçilmesi halinde her düzenleme

kanun ile aykırılığını yaptırma bağlamalı yahut ceza kanunlarında ortak bir uygulama maddesine atıf yapılmalıdır. Uygulamanın mevcut hali açısından, e-sigorta yoluyla gerçeğe aykırı bildirimde bilişim sistemlerine karşı işlenmiş suç olduğu kabulü halinde belgede sahtecilik hükümlerine göre müeyyide gereği daha az haksızlık oluşturduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle belgede sahtecilik hükümlerinin uygulanması gelişen kurum sistemlerinin korunması ve kamu düzeninin sağlanması açısından daha lehe olacaktır. Ancak kanunilik ilkesi gereği, bu hükmün uygulanabilmesi için yasal düzenlemeye ihtiyaç vardır.

KAYNAKLAR

Akbulut Berrin: Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 2, Y. 2016, s. 7-55.

Akın, Gülfer: Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Elektornik/Dijital Belge, Bilişim Hukuku Dergisi, C. 3, S. 1, Y. 2021, s. 76-138

Alp,Barış Emre: Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara 2019

Arıcı, Kadir: Türk Sosyal Güvenlik Hukuku, Gazi Kitabevi, 2015 Ankara

Arslan, Çetin / **Baştürk**, İhsan: “Belgede Sahtecilik Suçunun Konusu Olarak Elektronik Ortamdaki Veriler”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı, C. 8, S. 2, Y. 2013, s. 195-219

Artuk, M. Emin / **Gökçen** Ahmet / **Alşahin**, M. Emin / **Çakır**, Kerim: Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. bs. Ankara, Adalet Yayınevi, 2021

Canbay, Tülin, **Demir** Müslim: Türkiye’de Sosyal Güvenlik Açıkları ve Sosyal Güvenlik Ahlakı, Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi , Sayı: 20, Yıl: 2013 , s. 303-315

Çarıkçı, Oğuzhan: Türkiye’de E-Devlet Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: 12, Yıl: 2010/2, s. 95-122

Demir, Müslim, Sosyal Güvenlik Mevzuatına Aykırılıktan Doğan Suçlar ve Kabahatler ile Cezalarına İlişkin Genel Değerlendirmeler/Öneriler, Sosyal Güvenlik Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, 2014

Dülger, Murat Volkan: Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, 7. bs., Ankara, Seçkin Yayınları, 2018

Erbaş, Rahime: “Kamu Görevlisi Olmayan Sağlık Mesleği Mensuplarının Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu (TCK md. 210/2)”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt: 71, Sayı: 1, Yıl 2013, s.331-352

Erem, Faruk: “Ammenin İtimadı Aleyhine Cürümler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 18, Y. 1961, s. 101-123

Erem, Faruk / **Toroslu**, Nevzat: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. bs. Ankara, Savaş Yayınevi, 2000

Erdem, Mustafa Ruhan, **Tezcan**, Durmuş, **Önok**, Rıfat Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 19. Bs., Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021

Erman, Sahir / **Sahtekarlık Cürümleri**, 3. bs., İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, 1970

Gedik, Doğan: Ceza Muhakemesinde İspat ve Şüphenin Sanık Lehine Yorumlanması, 4. bs, Ankara, Adalet Yayınevi, 2020

Gökcan, Hasan Tahsin, Özel Belgede Sahtecilik Suçu, Ankara Barosu Dergisi, S. 2010/1

Gökcen, Ahmet: Belgede Sahtecilik Suçları, 5. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2018

Göktaş, Murat: Sosyal Güvenlik Hukukunda Müeyyidesi Ağır Bir İşveren Yükümlülüğü: İşe Giriş ve İşten Ayrılış Bildirgesi, Mali Çözüm Dergisi, S. 98, Y. 2010

Gözel, Arif: Belgede Sahtecilik Suçlarının Konusu Olarak Belge ve Elektronik Belge”, S.D.U. Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, Y. 2015

Güzel Ali / Okur Ali Rıza / Caniklioğlu Nurşen: Sosyal Güvenlik Hukuku, 18. bs., İstanbul, Beta Yayıncılık, 2020

Karadeniz, Oğuz / Karadeniz, Hülya: SSK'ya Sahte Sigortalı Bildirimi ve Sonuçları, <http://iskanunu.com/genel/545-sskya-sahte-sigortalı-bildirimi-ve-sonuclari/> (Erişim Tarihi: 08.01.2020)

Karakaş, İsa, SGK, 18 bin 882 Sahte Sigortalıyı Yakaladı, (çevrimiçi) https://www.itohaber.com/koseyazisi/210135/sgk_18_bin_882_sah-te_sigortalıyi_yakaladi.html (Erişim Tarihi: 01.01.2020).

Koca, Mahmut / Üzülmöz, İlhan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2020

Kurt, Resul: İş Hukuku ve Sosyal Sigorta Mevzuatında Usul ve Esaslar, İSMMMÖ Yayınları No:37 İstanbul 2002

Nacaroğlu Ahmet: "Tüm Yönleriyle Sahte Sigortalılık", (çevrimiçi) <https://www.ozdogrular.com.tr/v1/fla-haberler-gizli-245/20134-> (Erişim Tarihi: 01.01.2020)

Özbek, Veli Özer: Elektronik Ortamda Saklı Bulunan Verilerin Ceza Muhakemesinde Delil Niteliği ve Değerlendirilmesi, İÜHFİM, C. 59, S. 1-2, Y. 2001, s. 181-202

Özbek, Veli Özer / Doğan, Koray / Bacaksız, Pınar: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15. bs., Ankara, Seçkin Yayınları, 2020

Özen, Mustafa: Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara 2018

Soyaslan, Doğan: Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2016

Taner, Fahri Gökçen: Özel Belgelerde Sahtecilik Suçları Bağlamında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanakları (Kağıt ve Elektronik) ve Ortaya Çıkan Sorunlar, CHD, S. 35, Y. 2017, s. 117- 149

Taneri, Gökhan: Uygulamadan Örnek Hükümlerle Sahtecilik Suçları, Savaş Yayınevi, Ankara 2017

Taşdemir Kubilay: Belgelerde Sahtecilik Suçları, Ankara, Ütopyagrafik, 2013

Tuncay, Can / **Ekmekçi** Ömer: Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, 20. bası (bs.), İstanbul, Beta Basım Yayım, 2019

Türk Dil Kurumu: Büyük Türkçe Sözlük, (Çevrimiçi) <https://sozluk.gov.tr/?kelime=BELGE> (Erişim Tarihi: 01.01.2020)

Yaşar, Osman / **Gökcan**, Hasan Tahsin / **Artuç**, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 5. Cilt, 2. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2014

Yokuş Sevük Handan: Resmi Belge Düzenlenmesinde Yalan Beyan, D.E.U. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş, TEZCAN'a Armağan, C.21, Özel S., 2019, s.139-155

Yokuş Sevük, Handan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 3. Bs., Adalet Yayınevi, Ankara 2020

Yüksektepe, Mert Asker: Bölge Adliye Mahkemeleri Ceza Daireleri ve Yargıtay İlamları ile Belgede Sahtecilik, İstanbul, Aristo Yayınevi, 2018